

Projecte Lingüístic

Escola Margarida Xirgu

1. Justificació

El projecte lingüístic de centre és l'instrument que permet assolir els objectius generals referents a la competència lingüística que defineix la normativa vigent. Es tracta d'un instrument que ajuda a desenvolupar de manera coherent i eficaç les activitats d'aprenentatge lingüístic i que posa l'accent en els acords de gestió educativa diària a l'escola. És, doncs, una eina pedagògica i flexible que evoluciona a partir de les estratègies educatives adients i de l'assoliment dels objectius marcats.

2. Marc legal

La Llei d'Educació 12/2009 estableix, en el seu Títol II, el règim lingüístic del sistema educatiu:

Article 9 Règim lingüístic

1. El règim lingüístic del sistema educatiu es regeix pels principis que estableix aquest títol i per les disposicions reglamentàries de desplegament dictades pel Govern de la Generalitat.
2. Correspon al Govern, d'acord a llengües, que comprèn els objectius, els continguts, els criteris d'avaluació i la regulació del marc horari.

Article 10 Dret i deure de conèixer les llengües oficials

1. Els currículums han de garantir el ple domini de les llengües oficials catalana i castellana en finalitzar l'ensenyament obligatori, d'acord amb el Marc europeu comú de referència per a l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de les llengües.
2. Els alumnes que s'incorporin al sistema educatiu sense conèixer una de les dues llengües oficials tenen dret a rebre un suport lingüístic específic. Els centres han de proporcionar als alumnes nouvinguts una acollida personalitzada i, en particular, una atenció lingüística que permeti iniciar l'aprenentatge en català. Així mateix, els centres han de programar les activitats necessàries per a garantir que tots els alumnes millorin progressivament el coneixement de les dues llengües oficials i que hi hagi concordança entre l i les pràctiques lingüístiques del professorat i altre personal del centre. (...)

Article 11 El català, llengua vehicular i d'aprenentatge

1. El català, com a llengua pròpia de Catalunya, és la llengua normalment vehicular i d'aprenentatge del sistema educatiu.

2. Les activitats educatives, tant les orals com les escrites, el material didàctic i els llibres de text, i també les activitats d'avaluació de les àrees, les matèries i els mòduls normalment en català, excepte en el cas de les matèries de llengua i literatura castellanès i de llengua estrangera, i sens perjudici del que estableixen els articles 12 i 14.
3. Els alumnes no poden ésser separats en centres llengua habitual.
4. En el curs escolar en què els alumnes iniciïn el primer ensenyament, les mares, els pares o els tutors dels alumnes la llengua habitual dels quals sigui el castellà poden instar, en el matrícula, i d'acord amb el procediment que estableixi el Departament, que llurs fills hi rebin atenció lingüística individualitzada en aquesta llengua.

Article 12 Llengües estrangeres

1. Els currículums aprovats pel Govern han d'incloure l'estrangera, amb l'objectiu que els alumnes adquireixin les competències d'escoltar, llegir, conversar, parlar i escriure, d'acord amb el Marc europeu comú de referència per a l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de les llengües.
2. El projecte lingüístic ha de determinar, d'acord amb les prescripcions del Departament, quina llengua estrangera s'imparteix com a primera llengua estrangera i quina, o quines, com a segona.
3. El projecte lingüístic pot determinar activitats educatives en alguna de les llengües estrangeres. En el primer supòsit, es requereix autorització del Departament.

Article 13 Competència lingüística del professorat, personal d'administració i serveis

1. Els mestres i els professors de tots els centres han de tenir la titulació requerida i han d'acreditar, en la forma que es determini per reglament, el domini de les dues llengües oficials en puguin fer un ús adequat, tant oral com escrit, en l'exercici de la funció docent. Els mestres i els professors, en l'exercici de llur funció, han d'emprar normalment el català, tant en les activitats d'ensenyament i aprenentatge com en l'àmbit general del centre.
2. El Departament ha d'adoptar les mesures necessàries per a actualitzar la competència lingüística del professorat i ha de promoure la creació i la utilització d'eines didàctiques que facilitin l'ensenyament del català i en català.

3. Els professionals d'atenció educativa i el personal d'administració i serveis dels centres educatius han de conèixer el català i el castellà, de manera que estiguin en condicions de fer adequat en l'exercici de les funcions corresponents. El Departament ha d'establir les condicions que permetin assegurar el coneixement i el domini del català i del castellà del personal no docent de l'Administració educativa.

Article 16 El català, llengua oficial de l'Administració educativa a Catalunya

1. El català, com a llengua pròpia de Catalunya, ho és també de l'Administració educativa.
2. L'Administració educativa i els centres han d'emprar normalment el català tant en les relacions internes com en les que mantinguin entre si, amb les administracions públiques la resta del domini lingüístic català i amb els ens públics que en depenen. El català ha d'ésser també la llengua d'ús normal per a la prestació dels serveis contractats pel Departament.
3. Les actuacions administratives de règim i sens perjudici del que estableix la Llei de política lingüística.
4. Els centres han d'expedir la documentació acadèmica en català, sens perjudici del que estableix la Llei de política lingüística. La documentació acadèmica que hagi de tenir efectes a l'àmbit de l'Administració de l'Estat o en una comunitat autònoma de fora del domini lingüístic català, ha d'ésser bilingüe, en català i en castellà.
5. Les llengües no oficials es poden emprar en les novvingudes. En aquest cas, els escrits han d'anar acompanyats del text original en català, que serà sempre la versió preferent.

L'article 14 determina l'elaboració d'un Projecte lingüístic en cada centre:

Article 14 Projecte lingüístic

1. Els centres públics i els centres privats sostinguts amb fons públics han d'elaborar, com a part del projecte educatiu, un projecte lingüístic que emmarqui el tractament de les llengües al centre.
2. El projecte lingüístic ha d'incloure els aspectes relatius a l'ensenyament i a l'ús de les llengües en el centre, entre els quals hi ha d'haver en tot cas els següents:

- a) El tractament del català com a llengua vehicular i d'aprenentatge.
- b) El procés d'ensenyament i d'aprenentatge del castellà.
- c) Les diverses opcions amb relació a les llengües estrangeres.
- d) Els criteris generals per a les adequacions del procés d'ensenyament de les llengües, tant globalment com individualment, a la realitat
- e) La continuïtat i la coherència educatives, pel que fa als usos lingüístics, en els serveis escolars i en les activitats organitzades per les associacions de mares i pares d'alumnes. El projecte lingüístic s'ha ajustar també a d'autonomia dels centres educatius:
- f) El projecte lingüístic, que s'ha de concretar a partir de la realitat sociolingüística de l'entorn i d'acord amb el règim lingüístic del sistema educatiu establert a dóna criteri amb relació al tractament i l'ús de les llengües en el centre i recull els aspectes que determinen les lleis sobre la utilització normal del català com a llengua vehicular i d'aprenentatge, així com la contin lingüístics, en els serveis escolars i en les activitats organitzades per les associacions de mares i pares d'alumnes. El projecte lingüístic també dóna criteri sobre l'aprenentatge de les dues llengües oficials i de les llengües estrangeres. Així mateix, determina quina llengua estrangera s'imparteix com a primera i quina o quines com a segones. Quan, d'acord amb el projecte lingüístic, el centre acordi impartir continguts curriculars en alguna de les l estrangeres, ha d'obtenir autorització del Departament d'Educació.

És dins d'aquest marc normatiu, i prenent en consideració la realitat sociolingüística del nostre alumnat, que es desenvolupa el Projecte Lingüístic de l'escola.

3. Anàlisi del context

L'escola Margarida Xirgu està situada al carrer Torí s/n del barri de La Salut, de la ciutat de Badalona. El barri de La Salut és una barri de la perifèria de Badalona amb molta densitat de població. La població pateix forts problemes socioeconòmics, amb una elevada taxa d'atur.

La major part dels seus habitants són descendents d'immigrants castellanoparlants, originaris d'altres zones de l'estat. Al llarg de la darrera dècada també hi ha hagut un flux molt important de persones provinents de països de Sud-Amèrica, de Marroc, d'Àfrica, del

Pakistan, Romania, de Xina, de Rússia i l'Índia. Al llarg de la darrera dècada, La Salut s'ha convertit en barri de treballadors fruit de la immigració estatal a un barri multiracial fruit de l'emigració d'altres països. L'increment significatiu del percentatge de nouvinguts en els darrers temps comporta una gran diversitat cultural que fa vigent la necessitat de cohesionar el territori. En aquest sentit l'escola juga un paper clau. L'idioma predominant de l'entorn és el castellà. Per altra banda, el nivell cultural de determinades famílies, implica també un model lingüístic castellà amb moltes mancances.

4. Oferta de llengües estrangeres

Tal com s'estableix a l'article 4.6 Decret 181/2008, de 9 de setembre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del segon cicle de l'educació infantil, quan el context sociolingüístic escolar ho permeti, s'iniciarà, especialment en el darrer curs del cicle, una primera aproximació a l'ús oral d'una llengua estrangera.

A P4, P5 l'aprenentatge de la llengua anglesa es tracta de forma oral i a la comunitat de mitjans es va introduint de manera progressiva a nivell escrit. A nivell oral s'utilitza l'anglès com a llengua vehicular a dins de l'aula, tot i que hi ha moments que cal recórrer a la llengua catalana per donar alguna instrucció o fer algun aclariment.

A 1r i 2n es treballa l'EF en anglès. S'utilitzen frases curtes per Interactuar oralment d'acord amb la situació comunicativa, utilitzant estratègies conversacionals. S'utilitzen diferents recursos tecnològics per a l'aprenentatge de la llengua anglesa (pissarra digital, llibres interactius, plataformes educatives, tauletes...). A part d'aquests recursos s'utilitzen cartells, imatges, jocs diversos, llibres de lectura i jocs.

5. Objectius en relació amb l'aprenentatge i l'ús de les llengües

- Fer del català el vehicle d'expressió normal en les activitats docents i administratives, tant les internes com les externes.
- Garantir que tots els alumnes, qualsevol que sigui llur llengua hàbit l'ensenyament, han de poder utilitzar normalment i correctament les dues llengües oficials, el català i el castellà, tant oralment com per escrit, en acabar l'Educació Primària.
- En acabar l'ensenyament primari l'alumnat ha de poder comprendre missatges senzills dintre d'un context, ser capaç de comprendre i respondre en aquesta llengua estrangera a

les interaccions orals més habituals a l'aula així com comprendre missatges orals sobre temes relacionats amb els interessos més que ens envolten.

- Utilitzar els mitjans de comunicació social, de comunicació audiovisual i multimèdia i les tecnologies de la informació i comunicació per obtenir, interpretar i valorar informacions i opinions diferents.
- Buscar recursos i estratègies per a despertar el gust per la lectura, tant en català, com en castellà i anglès. I s'utilitzarà la lectura com a font de plaer i enriquiment personal i per apropar-se a obres de la tradició literària.
- Programar activitats dirigides a què l'alumne adquireixi els senyals d'identitat nacionals, propis de la nostra personalitat col·lectiva: la història, la cultura, el patrimoni, les tradicions i, sobretot, la llengua pròpia, per tal de desenvolupar la comunitat de pertinença i estimació al país, la relació amb l'entorn, l'obertura al món i la iniciació a participar en la societat que els envolta.
- Potenciar el desenvolupament del pensament social crític mitjançant el diàleg i totes les ideologies i cultures, per tal de formar futurs ciutadans i ciutadanes responsables que estiguin preparats per aprendre i participar en la societat al llarg de tota la vida.
- El centre vetllarà perquè l'ús de la llengua en els diferents discriminació per raons de sexe, raça, ideologia i condició.
- Aconseguir que l'alumnat aprengui a parlar, escoltar i dialogar; expressar vivències, emocions i opinions, així com saber argumentar.
- El centre també fixarà els recursos necessaris perquè l'alumnat nouvingut pugui iniciar i continuar sense problemes el procés d'aprenentatge de la llengua.
- El centre arbitrarà les mesures necessàries per al període d'acollida de les famílies procedents d'altres països.

6. Criteris metodològics i organitzatius en relació a l'aprenentatge de les llengües

L'acompanyament del procés d'aprenentatge de les diferents llengües a l'escola no es centre en una àrea sinó com a vehicle de comunicació que ens permet socialitzar-nos i relacionar-nos amb altres persones i amb l'entorn. Per tant, només tindrà sentit quan passa a ser una eina funcional en el dia a dia de les persones. És per aquest motiu que el procés de construcció de la llengua va més enllà de la pròpia àrea de llengua doncs aquesta competència comunicativa és transversal i s'ha d'abastar des de totes les àrees del currículum i sempre amb un enfocament competencial.

Al mateix temps, cal destacar que la llengua oral i la llengua escrita rebran, a l'escola, un tractament integrat, complementant-se l'una amb l'altra. És per aquest motiu que l'ensenyament de les diferents llengües es centraran en el desenvolupament conjunt d'estratègies relacionades tant amb la llengua oral com amb l'escrita, tenint en compte les etapes del desenvolupament dels infants i allò que correspon més a cada etapa i moment evolutiu.

7. Recursos i accions complementaris

7.1 Els recursos complementaris

L'aprenentatge de la llengua és responsabilitat del professorat de totes les àrees i així està compartit per tots/es els/les mestres de l'escola, que són conscients i actuen en conseqüència.

L'escola disposa de diferents recursos organitzatius per garantir la coordinació i consens en els principis metodològics al voltant de diferents aspectes curriculars del centre.

Els principals recursos organitzatius són els següents:

- Equip de coordinació: format per l'equip directiu i les coordinadores del cicle d'infantil i de primària. És l'equip encarregat de la planificació, revisió i programació de diferents recursos i estratègies per aprofundir i sistematitzar en aspectes metodològics i en noves propostes.
- Claustre de mestres: participa en l'elaboració dels documents que concreten aspectes metodològics i organitzatius, i en les noves propostes.
- Equips de comunitats: proposen activitats, propostes metodològiques, sortides i activitats complementaries pels cursos d'una mateixa comunitat.
- Equips de nivell: acorden i programen activitats concretes i específiques pels cursos d'un mateix nivell.
- Comissió d'atenció a la diversitat (CAD): revisa periòdicament els recursos emprats en el tractament de la diversitat, les adaptacions curriculars de l'alumnat conjuntament amb les persones tutores i supervisa les derivacions externes que es considerin per qüestions lingüístiques, entre d'altres.

7.2 Les accions complementàries

Acollida de l'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular

Per l'alumnat que desconeix les dues llengües oficials, el centre disposarà dels recursos humans i materials necessaris per tal que aquests alumnes facin un correcte aprenentatge inicial de la llengua, acompanyant l'infant nouvingut, conjuntament amb la persona tutora d'aula, en la seva immersió en la llengua catalana i la seva cultura.

Per l'alumnat sud-americà de parla hispana: l'escola té en compte la proximitat de les llengües catalana i castellana per facilitar la comunicació i l'ús del català com a llengua vehicular i d'aprenentatge des del moment d'incorporació al centre.

Atenció a la diversitat

L'escola, amb la col·laboració dels serveis educatius, té consolidats els mecanismes organitzatius, curriculars i pedagògics per atendre la diversitat de l'alumnat, de manera que es respectin les diferents necessitats i ritmes d'aprenentatge de cadascun dels nens i de les nenes.

El procés d'immersió es troba sempre obert a les necessitats educatives del nostre alumnat i contempla acuradament el tractament de les dificultats d'aprenentatge de qualsevol alumne que es puguin produir per una incorporació tardana al procés d'immersió, per problemes de discapacitat, maduresa personal, afectius, socioculturals,...

Som escola inclusiva, per tant tot el que fem i dissenyem està pensat per a que cada alumne pugui aprendre i evolucionar des de les seves pròpies capacitats i necessitats dins de l'aula i amb els altres. La nostra metodologia implica mesures universals de suport que serveixen per a tots els alumnes. El treball per racons amb propostes multinivell permeten que cada alumne pugui seguir el seu propi ritme d'aprenentatge. El treball per espais i capses d'aprenentatge amb propostes transversals i multidisciplinars permeten adaptar les propostes a cada alumne. I el treball cooperatiu implícit en els projectes de medi permeten la distribució de rols en l'aprenentatge entre iguals.

8. La formació i l'acreditació lingüística del professorat.

El claustre s'ha format en relació a l'aprenentatge de les llengües i participa en xarxes de cooperació amb d'altres centres que ens permet intercanviar experiències i enriquir la nostra pràctica metodològica

9. Difusió del projecte lingüístic del centre

Hi ha una comissió de normalització lingüística que assessora l'equip directiu en les funcions de coordinació, impuls i manteniment de les activitats encaminades a:

- Incentivar l'ús de la llengua catalana.
- Promocionar i coordinar les activitats previstes en la concreció anual del PLC
- Informar i difondre les mesures d'estímul que afavoreixen l'aplicació del projecte lingüístic del centre als diferents sectors de la comunitat educativa existents.

La Comissió de Normalització Lingüística farà un seguiment periòdic per analitzar i avaluar la marxa del projecte i les seves implicacions (que afecta tota la comunitat educativa) així com també les conseqüències dintre del procés d'ensenyament-aprenentatge que es desenvolupi al nostre centre.

A l'inici de cada curs es plantejaran uns objectius a la PGA el seguiment dels quals es durà a terme durant el curs i en finalitzar es realitzarà, a la memòria, una avaluació per conèixer si hem assolit els objectius proposats.